

Průvodčí osobní přepravy (kód: 37-016-H)

Autorizující orgán: Ministerstvo dopravy
Skupina oborů: Doprava a spoje (kód: 37)
Týká se povolání: Obsluha železniční osobní dopravy
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Orientace v dokumentaci a v základních informacích železniční dopravy pro činnost průvodčí a vlakvedoucí osobní dopravy	3
Orientace v oběhu a technických parametrech železničních souprav a vozidel	3
Vypočítávání jízdného, dovozného, poplatků, penále a pokut, přírážek podle platných tarifů v osobní železniční dopravě	3
Vyhotovování podkladů pro jízdu vlaků	3
Obsluha železničních návěstidel	3
Obsluha železničních výhybek	3
Řízení nakládky a překládky zavazadel	3
Koordinace posunu	3
Výprava vlaku z železniční stanice	3
Zkouška brzdy	3
Poskytování informací o vlakových spojích	4

Platnost standardu

Standard je platný od: 28.04.2015

Kritéria a způsoby hodnocení

Orientace v dokumentaci a v základních informacích železniční dopravy pro činnost průvodčí a vlakvedoucí osobní dopravy

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyjmenovat základní právní předpisy týkající se železniční dopravy	Písemné ověření
b) Vyjmenovat základní právní předpisy týkající se přepravy osob	Písemné ověření
c) Prokázat znalost základní dopravní terminologie železniční dopravy (námezník, návěstidlo, výhybka, výkolejka, volný schůdný manipulační prostor, průjezdný průřez; posun, posun mezi dopravními, přestavná jízda apod.)	Písemné a ústní ověření
d) Vysvětlit organizaci práce a pracovních postupů při provozování železniční dopravy	Ústní ověření
e) Vysvětlit územní působnost železničních dopravců	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Orientace v oběhu a technických parametrech železničních souprav a vozidel

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit podstatu oběhu železničních souprav	Ústní ověření
b) Prokázat znalost technických parametrů železničních vozů a obsluhovat technická zařízení železničních vozů (osvětlení, klimatizace atd.)	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Zpracovat a vyhotovit náležitosti pro vlakové soupravy	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Vypočítávání jízdného, dovozného, poplatků, penále a pokut, přírážek podle platných tarifů v osobní železniční dopravě

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Realizovat výpočet jízdného, dovozného, poplatků, penále a pokut, přírážek podle platných tarifů v osobní železniční dopravě	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Zpracovat a vystavit jízdní doklady, včetně obsluhy přenosné elektronické pokladny	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Popsat základní principy rozpoznávání padělků bankovek	Ústní ověření
d) Evidovat jízdní doklady a odvést tržbu	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Vyhotovování podkladů pro jízdu vlaků

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Prokázat znalost podkladů pro jízdu vlaků	Ústní ověření
b) Vyplňovat příslušné podklady pro jízdu vlaků	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Obsluha železničních návěstidel

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat funkce železničních návěstidel a návěstí	Ústní ověření
b) Popsat obsluhu železničních návěstidel během poruchových stavů	Ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Obsluha železničních výhybek

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat funkce železničních výhybek a jejich součástí	Ústní ověření
b) Obsluhovat železniční výhybky	Praktické předvedení
c) Popsat obsluhu železniční výhybky během poruchových stavů	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Řízení nakládky a překládky zavazadel

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Prokázat znalost přepravních předpisů pro přepravu zavazadel	Ústní ověření
b) Předvést postup při odbavení zavazadel u vlaku	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Koordinace posunu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Objasnit organizaci a řízení práce vlakové čety	Ústní ověření
b) Popsat proces koordinace posunu hnacími vozidly	Ústní ověření
c) Popsat proces koordinace posunu mezi dopravami	Ústní ověření
d) Popsat postup při mimořádné události (nehodové události, ujetí vozidel)	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Výprava vlaku z železniční stanice

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Prokázat znalost dopravních předpisů při výpravě vlaku	Ústní ověření
b) Dát návěsti před odjezdem vlaku	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Zkouška brzdy

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Prokázat znalost typů zkoušek brzdy	Ústní ověření
b) Předvést postupy při zkoušce brzdy a návěsti pro zkoušku brzdy	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Poskytování informací o vlakových spojích

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyhledat dopravní spojení	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Předvést znalost místopisu	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Předvést komunikaci s cestujícím	Praktické předvedení
d) Podat informace o rezervaci místa	Praktické předvedení
e) Popsat základní principy Integrovaného dopravního systému	Ústní ověření
f) Prokázat znalosti Integrovaného dopravního systému v regionu	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO) a prokazatelně doložit absolvování Kabinetu bezpečnosti práce, jehož součástí jsou zejména podmínky pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci, požární ochrany (PO) a poskytování první pomoci. Zdravotní způsobilost je vyžadována (odkaz na povolání v NSP - http://katalog.nsp.cz/karta_tp.aspx?id_jp=2852&kod_sm1=14).

Kritéria by měla být pokud možno ověřována v navazujících činnostech s využitím daných technologických postupů zejména v oblasti provozování drážní dopravy.

Při ověřování kritérií formou praktického předvedení je třeba přihlížet především k bezpečnému provádění všech úkonů i k časovému hledisku zvládnutí operací.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před zkušební komisí složenou ze 2 členů, kteří jsou autorizovanými fyzickými osobami s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci nebo autorizovanými zástupci autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- Střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání *železničář* s odbornou praxí v délce minimálně 5 let v pozici *vedoucí posunu, vedoucí obsluhy nákladních vlaků*, nebo ve vyšší kvalifikaci, která zahrnuje požadavky na tento kvalifikační stupeň (např. *výpravčí*) v oblasti provozování železniční dopravy nebo ve funkci učitele odborného výcviku v oblasti železniční dopravy, z toho minimálně tři roky v období posledních pěti let před podáním žádosti o udělení autorizace.
- Střední vzdělání s maturitní zkouškou se zaměřením na provozování dráhy s odbornou praxí v délce minimálně 5 let v oblasti provozování dráhy nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo odborného výcviku v oblasti provozování dráhy, z toho minimálně dva roky v období posledních pěti let před podáním žádosti o udělení autorizace.
- Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na provozování dráhy s odbornou praxí v délce minimálně 5 let v oblasti provozování dráhy nebo ve funkci učitele odborných předmětů, praktického vyučování nebo odborného výcviku v oblasti provozování dráhy, z toho minimálně jeden rok v období posledních 5 let před podáním žádosti o udělení autorizace.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, musí být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.
- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC a vydání jednotného osvědčení (stačí doložit čestným prohlášením).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícímu orgánu nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Žádost o autorizaci naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo dopravy, www.mdcr.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Pro zajištění zkoušky podle tohoto hodnoticího standardu je třeba mít k dispozici prostory železniční stanice nebo depa na patřičné úrovni, prostory pro teoretickou a praktickou část zkoušky, technologické postupy a předpisy související s dopravním výkonem, dopravní prostředky a technická zařízení. Pro zajištění praktické části zkoušky na drážních vozidlech musí být taková vozidla k dispozici. Pro ověření schopností vyplňovat příslušné dokumenty je třeba mít tyto dokumenty k dispozici v tištěné nebo elektronické podobě.

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam svého materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Pokud žadatel bude při zkouškách využívat materiálně-technické vybavení jiného subjektu, přiloží k žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace smlouvu (popřípadě smlouvy) umožňující jeho užívání nejméně po dobu 5 let ode dne podání žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Celková doba přípravy na zkoušku (včetně případných časů, kdy se uchazeč připravuje během zkoušky) je 15 až 30 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky (bez času na přestávky a na přípravu) je 5 až 7 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro dopravu, logistiku, poštovní a doručovací služby, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

České dráhy, a. s.

Dopravní vzdělávací institut, a. s.